

Hoofdpuntenverslag

Tweede Klankbordgroep methodebesluiten 2017 e.v. (regionale netbeheerders, TenneT en GTS)

d.d. 29 juni 2015, te Den Haag

Dit hoofdpuntenverslag dient gelezen te worden in combinatie met de bijbehorende presentaties.

Aanwezigen:

Partij	Persoon
Cogas	R. Hassink
DNWB	C. Jobse D. Kaashoek T. van de Logt
Edinet	J. Schepens
Enexis	J. Blommaert D. Verreth
Energie Nederland	H-B. Schurink
GTS	R. Cornelis F. Gräper W. Pastoor L. de Ruiten-Kortleve
Liander	E. Hooykaas
LTO Glaskracht Nederland	R. van der Valk
Netbeheer Nederland	H-P. Oskam
Rendo	P. Pittau
Stedin	D. Duisenberg Y. Peters
TenneT	J-P. Dijckmans Y. Gremmen D. Abdoelkariem
VEMW	J. van de Worp
VGN	I. Anemaet
Westland	dhr. L. van Vliet A. van Scheijndel
Zebra	J. Slegers
ACM	R. Bos (vz.) K. Bouwens B. de Groot J. de Maa W. de Vreeze E. Kahl F. Koel G. Langedijk G. Moelker B. Postema L. Spee

Agenda:

1. Agendering volgende bijeenkomsten
2. Toelichting agendapunten ACM en agendering in kbg-overleg
3. Presentaties onderwerpen kbg-leden
4. Rondvraag en afsluiting

1. Agendering volgende bijeenkomsten

Remko Bos opent de bijeenkomst en heet alle genodigden van harte welkom. In de vorige bijeenkomst heeft ACM haar agendapunten voor de methodebesluiten gepresenteerd, in deze bijeenkomst krijgen partijen de gelegenheid om toe te lichten welke andere onderwerpen op de agenda moeten komen. De bedoeling vandaag is om de inbreng scherp te krijgen, discussie over de onderwerpen vindt later plaats.

2. Toelichting agendapunten ACM en agendering in kbg-overleg

ACM licht toe in welke bijeenkomst de door ACM geagendeerde onderwerpen zullen worden besproken. Punten van partijen die aan de agenda worden toegevoegd komen daar later nog bij.

Liander vraagt of ACM ook nog een bijeenkomst plant voor het definitieve besluit. ACM geeft aan dit mee te nemen. Ook vraagt Liander of het mogelijk is om onderwerpen voor de LNB en de RNBS meer te clusteren.

ACM vraagt of er nog vragen zijn over de toegestuurde notitie. GTS geeft aan dat het opviel dat alleen de doelen betaalbaarheid en financierbaarheid genoemd worden en vraagt waarom de andere doelen niet genoemd worden. Liander geeft aan dat het herstelbesluit mist. ACM geeft aan dat alle onderwerpen uit het herstelbesluit ook in dit proces besproken zullen worden. Liander merkt op dat de PAV ontbreekt.

3. Presentaties onderwerpen kbg-leden

Diverse netbeheerders en representatieve organisaties geven presentaties over onderwerpen waarvan zij vinden dat deze op de agenda zouden moeten komen. Dit zijn onderwerpen die mogelijk leiden tot een wijziging van de methode. De gepresenteerde onderwerpen zijn een aanvulling op de punten die ACM heeft benoemd. Van de volgende partijen zijn er presentaties:

- A. Energie Nederland
- B. GTS
- C. LTO
- D. Netbeheer Nederland
- E. TenneT
- F. VGN
- G. VEMW

A. Presentatie van Energie Nederland

Energie Nederland richt zich vooral op de GTS tarieven, omdat dit voor hun leden het meest relevant is. De tarieven van GTS worden namelijk via de leveranciers doorbelast. De verzoeken uit de presentatie van Energie Nederland gaan niet alleen over de methodebesluiten. De wensen zijn breder en zien bijvoorbeeld ook op het wettelijke kader en op de tarievenbesluiten.

Energie Nederland vindt dat GTS minder vrijheid zou moeten hebben om de tarieven zonder toelichting +/- 5% aan te kunnen passen. Deze vrijheid moet worden beperkt en veranderingen alleen worden toegestaan bij voldoende motivering. De rekenmodellen voor de inkomsten en de tarieven ervaren leden van Energie Nederland als complex. Zij willen niet zozeer dat deze modellen veranderen, maar dat deze beter begrijpelijk worden zodat kan worden gekeken of de uitkomsten redelijk zijn.

Energie Nederland constateert dat GTS een winst van 346 miljoen euro heeft gemaakt over 2014. Zij geeft daarover geen oordeel, maar het roept wel vragen op, die mogelijk met een winstenonderzoek kunnen worden beantwoord.

B. Presentatie van GTS

GTS vangt aan met op te merken dat ze zich aansluiten bij hetgeen TenneT gaat presenteren over relatie met Doelen regulering. GTS loopt in haar presentatie de onderwerpen langs die ACM al op de agenda heeft gezet en vervolgt met 6 extra onderwerpen.

Op de vraag van ACM welke voorkeur GTS heeft voor de lengte van de periode, antwoordt GTS dat zij daarop nu geen concreet antwoord kan geven omdat dat onder meer afhangt van de planning van NC TAR en STROOM en van de robuustheid van de methode.

Wat betreft het toepassingskader van de one-off vraagt ACM wat de betekenis is van het feit dat GTS daarover niet in beroep is gegaan. GTS merkt op dat er geen procesbelang was omdat de one-off bij GTS niet is toegepast. GTS is wel van mening dat het toetsingskader onduidelijk is, zoals zij bij de vorige ronde methodebesluiten in een klankbordgroep hebben opgemerkt.

Op de vraag van ACM of bij splitsing van GTS de gepliste gegevens voor GTS en GGS wel tijdig aangeleverd kunnen worden voor de methode-/inkomstenbesluiten antwoordt GTS bevestigend.

VEMW geeft aan dat zij het belangrijk vindt dat GTS ook uitleg geeft over de nut en noodzaak van een splitsing en of het juridisch kan dat GTS dat 'zomaar' beslist. GTS antwoordt dat de splitsing een input is voor de methode en dat het belangrijk is dat mee te nemen. Besluit splitsing ligt nu bij OR en de verwachting is dat het doorgang krijgt. GTS vindt dat nut en noodzaak van splitsing geen onderdeel hoort te zijn van de agenda voor methodebesluiten. De discussie moet enkel gaan over hoe er rekening mee moet worden gehouden.

C. Presentatie van LTO

LTO noemt aan de hand van de illustratie op de titelslide haar voornaamste inbreng voor de methodebesluiten: hoe houden we de energievoorziening op orde ook als de zon niet schijnt en de wind niet waait?

LTO merkt bij haar presentatie op dat zij zelf nog niet zeker is dat de energietransitie invloed heeft of zou moeten hebben op de methodebesluiten. Wel doet LTO suggesties over waar eventuele impact zou kunnen bestaan. Sommige aspecten zijn de afgelopen methodebesluitenronde al meegenomen in het PwC rapport, maar moeten volgens LTO wellicht opnieuw onder de loep worden genomen.

Liander vraagt of marktontwikkelingen per se meegenomen moeten worden in de afweging voor de lengte van de reguleringsperiode. Wellicht kan tussentijds aanpassen van het inkomstenbesluit voldoende zijn om relevante ontwikkelingen mee te nemen. LTO geeft aan dat dit in haar ogen vooral afhangt van de vraag of de vaststelling van de rekenvolumes voldoende robuust is. Sowieso duurt de energietransitie langer dan alleen de komende reguleringsperiode, dus de vraag is ook welke veranderingen voor de komende reguleringsperiode concreet verwacht worden. Wellicht hoeven pas op een later moment marktontwikkelingen in de methode meegenomen te worden.

ACM vraagt hoe LTO aankijkt tegen de ontwikkelingen bij gas. LTO ziet de ontwikkelingen daar minder snel gaan dan bij elektriciteit; groen gas begint weliswaar op te komen maar nog langzaam; dit zal minder relevantie hebben voor de komende reguleringsperiode.

D. Presentatie van Netbeheer Nederland

Netbeheer Nederland vertegenwoordigt regionale en landelijk netbeheerders, maar presenteert vandaag namens de regionale netbeheerders. De landelijk netbeheerders geven zelf een presentatie. Netbeheer Nederland sluit zich aan bij de presentatie van TenneT over doelen van de regulering.

Netbeheer Nederland geeft een opsomming van 6 belangrijke wijzigingen in STROOM en gaat nader in op het inkomstenbesluit, x-factor, q-factor, cpi en een aantal technische issues. Na de zomer komt ze hier op terug. Ze geeft aan dat één klankbordgroep bespreking wat weinig is voor de bespreking van STROOM. Ten aanzien van het herstelbesluit vraagt ze zich af of deze automatisch worden overgenomen in de volgende ronde.

Over ontwikkelingen merkt ze ten eerste op dat de regulering lange afschrijvingstermijnen kent en de rol van gas afneemt. Ten tweede gaat ze in op de rol van wind op land: netbeheerders worden gevraagd voor te investeren en er wordt vaker gewerkt met tijdelijke vergunningen van 25 jaar.

Over verbeteringen van de huidige methode noemt ze ten eerste precario, hier zouden de opties op een rij gezet moeten worden. Ten tweede noemt ze het toetsingskader van de begininkomsten, hier dient ACM meer duidelijkheid over te geven.

Ten slotte gaat Netbeheer Nederland in op 2 door ACM geagendeerde onderwerpen. Ten eerste netverliezen, deze zijn niet beïnvloedbaar en zouden buiten de maatstaf gehouden moeten worden. Ten tweede de productiviteitsmeting: de aansluiting moet meegenomen worden. Netbeheer Nederland vraagt zich af hoe ACM dit gaat invullen.

Na de presentatie vraagt VEMW of afschrijvingen in dit kader besproken zouden moeten worden, de komende 4 jaar verwacht ze hier nog geen veranderingen. Enexis merkt op dat ook al gaat er de eerste 4 jaar niets veranderen de situatie over 55 jaar wel anders kan zijn. Hoe ver van te voren moeten we hierop in spelen? Liander merkt op dat het aanpassen van de afschrijvingstermijn een marginaal effect heeft op de korte termijn. Netbeheer Nederland vraagt of er ooit voldoende zekerheid is. VEMW geeft aan dat er beleid is over wanneer België en Duitsland g-gas uifaseren maar dat er hier alleen een stip op de horizon is.

ACM vraagt wat er voor de komende periode voor wind op land anders is dan in de vorige periode. Netbeheer Nederland geeft aan dat gemeentes nu vaker dan voorheen tijdelijke vergunningen verstrekken.

ACM vraagt of de voorgestelde differentiatie van de lokale heffingen per gemeente wel iets is voor het methodebesluit. Zij geeft aan dat er mogelijk een wijziging van het wettelijke kader nodig is en dat dit dan vervolgens een plaats zou hebben in de tarievenbesluiten. Netbeheer Nederland bevestigt dat.

E. Presentatie van TenneT

TenneT gaat in op de belangen van de tariefregulering. Volgens TenneT veranderen deze binnen STROOM, waarbij het doel is dat enerzijds het redelijk rendement, betrouwbaarheid en duurzaamheid en anderzijds betaalbaarheid/doelmatigheid in balans moeten zijn. TenneT ziet een afwegingskader van ACM over deze belangen als een hulpmiddel. Op deze manier kan met het kader worden getoetst of het methodebesluit als geheel eraan voldoet. ACM vraagt hoe de toetsing eruit zou zien. TenneT geeft aan dat bijvoorbeeld kan worden gekeken naar de bandbreedtes van alle parameters. ACM vraagt of er voorbeelden zijn die nu uit balans zijn. TenneT zegt dat er over het algemeen ook nu al spanningen zijn tussen de doelen en verwijst naar de veranderingen in de doelen in STROOM. Volgens TenneT is de conclusie van CEPA uit de voorgaande periode, dat het niet mogelijk zou zijn om het redelijke rendement te behalen, door ACM afgedaan op grond van betaalbaarheid.

Vervolgens presenteert TenneT een aantal specifieke onderwerpen. Met betrekking tot het transmissiesysteem op zee vraagt ACM of de toepassing van dynamische efficiëntie al relevant is voor de reguleringsperiode. TenneT geeft aan dat er in 2019 al een investering plaatsvindt. TenneT geeft aan dat het goed zou zijn in het methodebesluit te beschrijven hoe het transmissiesysteem op zee in de tarievenbesluiten wordt verwerkt.

Met betrekking tot de specials in investeringen geeft TenneT aan dat voor de verkabeling en de beschermingsmaatregelen gekeken moet worden hoe deze worden behandeld in de benchmark. ACM merkt op dat beschermingsmaatregelen juridisch voor alle netbeheerders gelden en vraagt of Netbeheer Nederland bewust het onderwerp zelf niet aankaart voor de agenda en of de strategische herstellvoorraad voor de regionale netbeheerders niet relevant is in het kader van de methodebesluiten. Netbeheer Nederland kan daar niet direct bevestigend op reageren, maar geeft aan zich te kunnen vinden in de lijn dat ACM dit onderwerp tijdens de vorige klankbordgroep alleen bij de landelijke netbeheerders op de agenda heeft geplaatst.

ACM constateert dat uit de presentatie van TenneT kan worden gelezen dat financierbaarheid relevant is in het kader van de vaststelling van de dynamische efficiëntie. ACM vraagt of TenneT dat inderdaad bedoelt en waarom, want ACM leest nu in Stroom dat financierbaarheid relevant is voor de toepassing van de statische efficiëntie. TenneT geeft aan dat dit een onbedoelde suggestie is.

ACM vraagt hoe TenneT het raakvlak tussen de benchmark en de dynamische efficiëntie ziet. TenneT geeft aan een raakvlak te zien, omdat de dynamische efficiëntie uit de benchmark komt en daar geen nieuw onderzoek voor is.

F. Presentatie van VGN

VGN doet een oproep om in het methodebesluit rekening te houden met de voordelen die gasopslag biedt. Door gasopslag is er volgens VGN minder transportcapaciteit nodig tot aan de opslag en is er minder compressie nodig door GTS. Met gasopslag kunnen kosten worden bespaard en is er minder kolenproductie nodig wat weer bijdraagt aan de vermindering van de CO₂ uitstoot. VGN somt een aantal punten op waarom gasopslag van belang is: 'noodzaak van flexibiliteit', 'leveringszekerheid', 'liquide markt' en 'inpassing duurzame energie'.

Verder wordt er op gewezen dat gasopslag nu wordt benadeeld doordat er dubbel betaald moet worden: namelijk entry en exit van productie naar opslag en entry en exit van de opslag naar de ontvanger. Gasopslagen moeten ook een redelijk rendement kunnen behalen.

Op de vraag van ACM of dit onderwerp thuishoort bij de klankbordgroep voor methodebesluiten antwoordt VGN dat er ook een relatie is met de methodebesluiten omdat gasopslag impact heeft op (het vermijden van) kosten voor GTS. Hoe precies dit tot uiting moet komen weet VGN nog niet.

G. Presentatie van VEMW

VEMW vertegenwoordigt zakelijke energiegebruikers. Sommige leden zijn heel groot, maar de meeste zijn kleine bedrijven. Gezamenlijk belang van deze verschillende gebruikers zit dan ook met name in de stabiliteit van de regulering. De continue regulering die nu al vanaf 2004 loopt waarbij steeds wordt uitgegaan van de inkomsten van de periode ervoor, wordt door STROOM gewijzigd en dit baart VEMW zorgen. Een ander punt dat VEMW nader uitdiept is de overname van de WON netten. Juist op deze netten hebben zich recent storingen voorgedaan (Terneuzen in 2011 en Botlek in 2014). Dit roept de vraag op in hoeverre er herinvesteringen nodig zijn op deze netten. Zo ja, dan moet wat VEMW betreft onderzocht worden of bij de overname van de netten voldoende is onderzocht wat de staat van de netten is en of er niet teveel is betaald voor deze netten bij overname en wie voor de herinvesteringen moet betalen: afnemers via tarieven, of TenneT doordat er bij het overnemen van de netten niet goed genoeg is opgelet?

Ten aanzien van de voorgenomen HTL/RTL splitsing van het net van GTS merkt VEMW op dat er aandacht moet zijn voor de consequenties voor netgebruikers. Of een partij aangesloten is op HTL of RTL heeft in het verleden alleen afgehangen van de vestigingsplaats en welk net daar dichterbij in de buurt lag. Tot op heden was dat ook weinig relevant, maar na splitsing kan dit wel impact hebben op gebruikers.

Ook komt VEMW terug op haar negatieve standpunt ten aanzien van de GTS benchmark van de vorige kbg-bijeenkomst. VEMW was in de veronderstelling dat het een tarievenbenchmark betrof. VEMW is vóór een kostenbenchmark, maar tegen een tarievenbenchmark.

Ten aanzien van precario merkt VEMW nog op dat naar zij begrijpt, bij drinkwater precario beter verdeeld wordt naar waar de kosten vandaan komen.

TenneT reageert op de opmerking van VEMW dat STROOM onvoldoende normstellend naar de netbeheerders zou zijn, met de vraag of STROOM juist niet door ACM zou moeten worden ingevuld, zoals ook de MvT stelt. VEMW geeft aan dat de discussie over die invulling van STROOM door ACM dan wel met de kbg zou moeten plaatsvinden. TenneT vraagt VEMW ook of zij van mening is dat er niet geïnvesteerd zou moeten worden in de WON-netten. VEMW reageert met de stelling dat die investeringen wel moeten plaatsvinden, maar dat de vraag is hoe deze ondoelmatigheid wordt opgelost; wat te doen als er 'een kat in de zak' is gekocht? Eerst moet volgens VEMW aangetoond worden dat er grondslag is om deze kosten via de tarieven te vergoeden.

4. Rondvraag en sluiting

GTS vraagt hoe de onderwerpen die door partijen zijn ingebracht worden meegenomen in de agendering van de komende kbg-bijeenkomsten. ACM geeft aan dat zij eerst nog contact zal opnemen met partijen over de ingebrachte punten en in hoeverre deze voldoende concreet en uitgewerkt zijn. Als dat het geval is, zullen deze onderwerpen t.z.t. worden geagendeerd. ACM licht tijdens de klankbordgroepbijeenkomst van 8 september toe hoe het er voorstaat met de vandaag gepresenteerde punten.

Reactie op hoofdpuntenverslag Klankbordgroep methodebesluiten 2017
d.d. 29 juni 2015, te Den Haag

Endinet B.V. | John Schepens:

- Pagina 2, toe te voegen aan het einde van de paragraaf m.b.t. de presentatie van Energie Nederland:
 - Energie Nederland pleit er voor om de transportkosten van GTS via de regionale netbeheerders aan de eindgebruikers door te berekenen, maar geeft naar aanleiding van een opmerking van Enexis aan dat het niet gewenst is als hierdoor binnen de regionale netbeheerders verschillende transporttarieven per regio ontstaan.
 - Op de vraag van ACM met betrekking tot de voorkeur voor de lengte van de reguleringsperiode, antwoordt Energie Nederland dat de reguleringsperiode in verband met de vele wijzigingen nu nog niet te lang kan zijn.
- Pagina 4, tweede zin van derde alinea:
Enexis merkt op dat ook al gaat er de eerste 4 jaar niets veranderen de situatie over 55 jaar wel anders ~~kan~~ zal zijn.
- Pagina 4, toe te voegen na laatste zin van vijfde alinea:
Enexis voegt hieraan toe dat dit nog moet worden getoetst.

VNG | Isabelle Anemaet:

- Bij de weergave van de inbreng van VGN mist het onderdeel dat op de slide is vermeld: Gasopslag Nederland stelt voor dat de ACM in het Methodebesluit aangeeft hoe de TSO('s) de toekomstige bepaling in de Europese NC TAR over specifieke transporttarieven voor gasopslagen, moet(en) toepassen.
- Op de vraag van ACM welke link de inbreng van VGN heeft met het Methodebesluit heb ik geantwoord dat er voor een juiste toepassing van de NC TAR mogelijk meer behoefte is aan transparante informatie van GTS en dat als dit zo is die transparantie maar het best zo vroeg mogelijk in het proces kan worden geadresseerd, te weten bij gelegenheid van het Methodebesluit.

TenneT | Yvette Gremmen:

Opmerkingen TenneT bij verslag van KBG2 REG2017:

E. Presentatie van TenneT

TenneT gaat in op de belangen van de tariefregulering. Volgens TenneT veranderen deze binnen STROOM, waarbij het doel is dat enerzijds het redelijk rendement, betrouwbaarheid en duurzaamheid en anderzijds betaalbaarheid/doelmatigheid in balans moeten zijn. TenneT ziet een afwegingskader van ACM over deze belangen als een hulpmiddel. Op deze manier kan met het kader worden getoetst of het methodebesluit als geheel eraan voldoet. ACM vraagt hoe de toetsing eruit zou zien. TenneT geeft aan dat bijvoorbeeld kan worden gekeken naar de bandbreedtes van alle parameters. ACM vraagt of er voorbeelden zijn die nu uit balans zijn. TenneT zegt dat er over het algemeen ook nu al spanningen zijn tussen de doelen en verwijst naar de veranderingen in de doelen in STROOM. Volgens TenneT is de conclusie van CEPA uit de voorgaande periode, dat het niet mogelijk zou zijn om het redelijke rendement te behalen, door ACM afgedaan op grond van betaalbaarheid.

Opmerkingen TenneT:

De balans moet worden gevonden tussen de doelen van de reguleringsmethode zoals die onder STROOM zijn geformuleerd: doelmatige bedrijfsvoering, redelijk rendement, betrouwbare, betaalbare en duurzame energiehuishouding. Het betreft, zoals ook letterlijk opgenomen in de Memorie van Toelichting, een nevenschikking van geformuleerde doelstellingen.

Parameters die worden vastgesteld in de reguleringsmethode moeten worden getoetst aan de bijdrage aan de gestelde doelstellingen van de methode. Bij de afweging op welk niveau de parameter wordt vastgesteld (onder of midden of bovenkant bandbreedte) dient ACM te onderzoeken hoe een bepaalde keuze bijdraagt aan de doelen van tariefregulering. Daarnaast dienen niet alleen de individuele parameters te worden getoetst maar ook het samenstel van parameters. Dit om te verifiëren of de *gehele* methode bewerkstelligt dat de doelen van regulering worden gehaald.

Vervolgens presenteert TenneT een aantal specifieke onderwerpen. Met betrekking tot het transmissiesysteem op zee vraagt ACM of de toepassing van dynamische efficiëntie al relevant is voor de reguleringsperiode. TenneT geeft aan dat er in 2019 al een investering plaatsvindt. TenneT geeft aan dat het goed zou zijn in het methodebesluit te beschrijven hoe het transmissiesysteem op zee in de tarievenbesluiten wordt verwerkt.

Het methodebesluit dient te beschrijven hoe het systeem op zee wordt gereguleerd waaronder de te hanteren afschrijvingstermijn, de wijze van toetsing van efficiëntie en de bepaling van het verwachte efficiëntieniveau. Met betrekking tot het verwachte efficiëntieniveau merkt TenneT op dat het toepassen van een frontier shift bij de kapitaalkosten van het systeem op zee theoretisch niet mogelijk is omdat het systeem op zee een éénmalige investering betreft zonder vervangingsinvesteringen gedurende de levensduur van het systeem.

Met betrekking tot de specials in investeringen geeft TenneT aan dat voor de verkabeling en de beschermingsmaatregelen gekeken moet worden hoe deze worden behandeld in de benchmark. ACM merkt op dat beschermingsmaatregelen juridisch voor alle netbeheerders gelden en vraagt of Netbeheer Nederland bewust het onderwerp zelf niet aankaart voor de agenda en of de strategische herstelvoorraad voor de regionale netbeheerders niet relevant is in het kader van de methodebesluiten. Netbeheer Nederland kan daar niet direct bevestigend op reageren, maar geeft aan zich te kunnen vinden in de lijn dat ACM dit onderwerp tijdens de vorige klankbordgroep alleen bij de landelijke netbeheerders op de agenda heeft geplaatst.

ACM constateert dat uit de presentatie van TenneT kan worden gelezen dat financierbaarheid relevant is in het kader van de vaststelling van de dynamische efficiëntie. ACM vraagt of TenneT dat inderdaad bedoelt en waarom, want ACM leest nu in Stroom dat financierbaarheid relevant is voor de toepassing van de statische efficiëntie. TenneT geeft aan dat dit een onbedoelde suggestie is.

TenneT vult aan dat in artikel 6.10 lid 5 sub b STROOM staat dat ACM in ieder geval rekening houdt met de financierbaarheid van de transmissiesysteembeheerder bij de toepassing van de statische efficiëntie. TenneT merkt tevens op dat financierbaarheid ook van belang moet worden geacht bij het vaststellen van het samenstel van de reguleringsparameters (en de individuele parameters waaronder de dynamische efficiëntie) omdat financierbaarheid één van de doelstellingen is van tariefregulering. De methode dient immers conform artikel 6.10 lid 2 STROOM te voorzien in een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is en dient een betrouwbare en duurzame energievoorziening (waarvoor een goed investeringsklimaat, lees: financierbaarheid, noodzakelijk is).

Tevens is in STROOM bepaald dat niet-beïnvloedbare kosten buiten beschouwing moeten worden gelaten bij het vaststellen en toepassen van het efficiëntieniveau. De bedoeling van de wetgever is om bepaalde kostensoorten die niet-beïnvloedbaar zijn anders te behandelen. Logischerwijs geldt dit ook voor het toepassen van dynamische efficiëntie bij niet-beïnvloedbare kosten. ACM geeft aan een andere interpretatie te hebben hierover.

ACM vraagt hoe TenneT het raakvlak tussen de benchmark en de dynamische efficiëntie ziet. TenneT geeft aan een raakvlak te zien, omdat de dynamische efficiëntie uit de benchmark komt en daar geen nieuw onderzoek voor is.